

Edison és Tesla.

— Főltalálók féltékenykedése. —

(Saját tudósítónktól.) Abból az alkalomból, hogy a világ egyik leghódítóbb zsenije, Edison Alva Tamás Budapesten tartózkodott, budapesti lapok munkatársai beszélgetést folytattak az őszhajú lángéjszszel. És Edison beszélt. Csodálatosképen igen közlékeny volt, ami nagy ritkaság nála, mert nem szereti a nyilvánosságot. Európában világlapok munkatársai előtt sem nyilatkozott, és egyedül csak a párisi „Matin” munkatársának sikerült vele beszélgetést folytatni.

Annál meglepőbb a Budapesten tanusított közlékenysége és igazán előzékeny udvariasága, mellyel Budapest és a magyarság iránt oly hízegően nyilatkozik. Ugy látszik, hogy az öreg urnak van néprajzi ismerete és tudja, hogy melyik a hiúságos oldalunk.

Egy újságíróval folytatott beszélgetéséből kiragadunk egy részletet, mely különös világitásban helyezi elének az agg világóriást.

Az öntött házakról beszélt, mely az ő találmánya, s amelyre a magyar újságíró azt csa, mert nagyon régen beszélnek róla. Igé-kérdezte, ha nem-e az is olyan amerikai karik, igérik, de csak nem akar megszületni.

Edison hevesen tiltakozott a kacsa vádja ellen, és hogy nagyobb nyomatéka legyen a tiltakozásának, hozzáteszi:

— Nem vagyok én Tesla, mit tetszik rólam gondolni!

Aha Tesla, a konkurrens tömeg-feltaláló. Beszéljünk csak róla, lássuk, mennyire kellemetlen Edison-nak a vetélytárs szereplése.

— Tesla — mondja — ez kérem nem komoly ember. Csodálom, hogy a világ a nevét egyáltalán ismeri. Tesla jól tud billiárdozni és ez az egyetlen képessége. Bolondítja a világot olyan tervekkel, amiket sohasem tud és nem is próbál megvalósítani. Lássá, Tesla utazik bluffokban, Tesla egészen közönséges fecsegő, sohasem talált ki semmi lényegeset és mégis beszélnek róla.

Megjegyzem neki, hogy Tesla magyar származású, mire sietve jegyzi meg:

— Én csak egy magyar főltalálót ismerek és ez Puskás, aki évekig volt legkiválóbb munkatársam. Ő találta föl a telefon központi kapcsolóját és még sok más egyebet. Van négy kiváló magyar előmunkásom is odahaza a laboratóriumomban.

Tehát van valami, ami fáj Edison-nak. Van neki mindene, millió, világhirneve, mégis, mégis hiányzik neki valami. Fáj neki, hogy ellenfelét a fölfedezésben, aki voltaképen nem is ellenfele: Teslát is emlegetik, még pedig az ő neve mellett.

Mert az igazság érdekében mindig kettőt hallgatnak meg. Az amerikaiak, akik közelebbről ismerik az ő embereiket, nem egészen egy véleményen vannak Edison-nal, sőt az európaiakkal sem. Edison-t Amerikában nem tartják olyan nagynak, mint Európában Edison-t elismerik és nagy szellemóriásnak tartják, azonban nem annyira a technikai találmányok terén, mint inkább pénzügyi téren, amennyiben kétségkívül kiváló technikai tudását oly bámulatos ügyességgel volt képes tőkésíteni és kamatoztatni.

Mert Edison-nak kevés a saját eredeti találmánya. Találmányainak nagy részét mások találták fel vagy az ő szolgálatában, vagy eladták neki és ő értékesítette a találmányt. Száz és száz embert foglalkoztat csak a laboratóriumában és műhelyeiben, akik egyebet sem tesznek, mint kísérleteznek és új műszaki alkotások feltalálásán fáradoznak. Amit azután alkotnak, az Edison alkotása — Edison dicsőségét öregbíti.

Például: Egy londoni fényképész legutóbb pert indított ellene, hogy a mozgófénykép találmány ötlete az övé. Harminc évvel Edison találmánya előtt már feltalálta és csak a gyakorlati értékesítésére nem gondolt. A londoni fényképész találmánya az volt, hogy fény-

képlemezeket, még pedig az eredeti üveg-lemezeket összerakta sorozatos egymásutánba, s azt egy tengely körül forgatva, mozgó képeket mutatott be, még pedig valamely eseményt megábrázolva, épen úgy, mint a napjainkban oly nagy tért hódított mozgófényképek. Ez lett volna a mai tökéletes kinematográf kezdetleges első formája.

Nem tudni miért — a londoni fényképész jogutódjai vissza vonták a keresetüket. Valószínű, hogy kiegyeztek.

Teslát, mint felfedezőt rendkívül nagyra becsülik az amerikaiak. Tesla nem annyira praktikus gyakorlati ember, mint Edison. Ő nem annyira az egyes technikai szakok és iparágak tökéletesítésén fáradozik, hanem inkább teljesen új technikai elméletek felállításán. Tesla terve volt például a földről a Marsra fényt vetíteni, hogy észrevétesseük magunkat a Marsbeliekkel. Tíz millió dollárba került volna ez az akció, amelyet Tesla a legpróbb részletig kidolgozott.

Természetes, hogy Edison hírnevének nem árt Tesla és viszont. Az sem kisebbíti Edison értékét, hogy nem egyedül maga alkotja találmányait. Ez emberileg lehetetlen is, mert egy ember csak egy ember és fizikai ideje sem lenne annyi találmány kitalálására és kidolgozására, amennyi az ő nevéhez fűződik. És hogy Edison mennyire ember, mutatja Tesla iránt való féltékenysége.

KÖZIGAZGATÁS

A pénzügyi bizottság ülése.

(Saját tudósítónktól.) Kedden délután folytatták a szegedi pénzügyi bizottság tárgyalásait. A mai tárgyalások a kiadási tételek körül folytak, melyek nagyjában megegyeznek a múlt évi költségvetés tételeivel, kivéven a kövezésre szánt és fölvett összeget, mely aránytalanul kisebb a múlt évi tételnél és nagyon kevés ahhoz, hogy a város fejlesztésében érdemleges eredményt jelentsen.

A bizottságban Lázár György polgármester elnökölt. Előadó Fajka János volt, aki mellett felvilágosítással szólalt az egyes tételeknél Balogh Károly pénzügyi tanácsos.

A kiadási tételek közül letárgyalták a következő tételeket: I. Haszonvételi jogok fentartása. II. Földek. III. Házak fentartása. VI. Erdők és közterek kezelése. V. Kövezetek. VI. Telkek kisajátítása. VII. Közadók és adózási költségek. VIII. Szenvedő tőkék és kamatok. IX. Városi adók. X. Közigazgatás. XI. Rendőrség. Ezeket a tételeket tárgyalta a pénzügyi bizottság. A költségeloirányzati tervet következő tételeinek tárgyalását holnap délutánra halasztották.

A város házainak fentartása költségeinél hosszabb vita volt, melynek során Balogh Károly pénzügyi tanácsos igen életrevaló eszméket pendített meg, mely szerint az új városháza fölépítése után felszabaduló régi városházát és bérházat modern, a nagyvárosi igényeknek megfelelő szállodává átalakíttatni javasolja.

Ugyanez alkalommal szóba került a városi fürdőnek intenzivebb módon való hasznosítása is, melynél ugyancsak Balogh Károly tanácsnok ajánlotta, hogy a fürdőt ráépítménnyel kibővítsék, vendéglővel, büffével összekapcsolják és különféle gyógykurákat honosítsanak meg, mellyel úgy a fürdő minőségét, mint jövedelmezőségét fokozzák.

Ugyancsak szükségpótló és a mai lakásvizonyok közepette sürgősen megvalósítandó ideát vetettek fel. mely szerint hatósági lakásközvetítő irodát állítanának fel, hogy a lakáskereslet és kínálat találkozását elősegítsék. Ez ma már Szegeden tényleg nagyon szükséges, mert bár van elég üres lakás, mégis, miután a város nagyterjedelmű és a kiadó lakások szétszórtan vannak, több napi sok vesződséggel és fáradtsággal járó lakáskeresés után lehet csak esetleg megfelelő lakást találni.

Sürgették ezuttal egy városi statisztikai hivatal felállítását. Ezidőszerint ez nincs és megtörténik, hogy a városnak a közigazgatás bármely ágazatában adatokra van szüksége, azt az egyes ügyosztályoknak gyakran több heti külön munkát igénybe vevő adatkérését és csoportosítást kell végezniük.

Egyedül a kövezésre felvett kiadási tételeket keveselték a pénzügyi bizottságban. Kövezeztám 32.048 korona, kövezésre szánnak 171.990 koronát, melyből 100.000 korona a régi utak fentartására, és csak 71.000 korona szolgálna új utak kövezésére. Ebből az összegből tényleg nem sok utat lehet kövezeni, s a pénzügyi bizottság több tagja ama nézetének adott kifejezést, hogy amennyiben a jövő évben a közkórházat még nem építenék föl, úgy annak építésére szolgáló jövő évi összegből 157.000 koronából használhatnak a szükséghez mérten valamelyes összeget.

A legélénkebb vitát a rendőrség kiadási tétele okozta. Somogyi Szilveszter dr főkapitány, a közbiztonság érdekében kérte, hogy a rendőrség létszámát fokozatosan növelhesse, s ennek folytán már a jövő évben négy új I. osztályú rendőrt alkalmazhasson. Ez ellen Balogh pénzügyi tanácsos kifogásokkal élt, mert ezzel a rendőrségnek más közigazgatási ágak rovására kedveznek. A pénzügyi bizottság ennek ellenére megszavazta az erre a célra fölvett 3400 korona összeg beállítását.

Newyork nagykávéház.

Naponta mozgófénykép ujdonságok felvételei kerülnek bemutatásra.

MŰSOR:

1. Nápoly, természetes
2. Az elveszett ujjak, komikus
3. A gyógyító tanár, dráma
4. A nagybácsi Jonathánja, humoros
5. Niagara, látványosság
6. Pali mindent tud és mindent lát, kacagtató
7. A hü Cowboy, érdeklészítő dél-amerikai dráma.

Hidog Buñee.

Elsőrendű kávéházi italok.

Naponta RACZ MISKA zenekara hangversenyez.

Szíves pártfogást kér

Palkovits Andor, kávé

HA valamit venni vagy eladni akar, hirdesse a „Délmagyarország“-ban.

Tavaszi-nyári

idényről visszamaradt női

kabátok

2011

köpenyek

bluzok

párisi füzők

féláron adatnak el

Kúp Gyula és Tsa

női divatházában, Szeged.